

DR. EKREM KARAKAYA'NIN GÖREVİ BAŞINDA KATLEDİLİŞİNİN ÜZERİNDEN TAM BİR YIL GEÇTİ. UNUTMADIK!

Meslektaşımız Dr. Ekrem Karakaya'nın bir yıl önce görevi başında katledildiği gün olan 6 Temmuz'da saat 13.30'da tüm yurttan protesto eylemleri yapıldı.

11 Haziran platformunu oluşturan STK tarafından gösterilen duyarlılık ile geçen yıl 7-8 Temmuz'da Türkiye tarihindeki en büyük iş bırakma eylemi gerçekleştirilmiş ve yaklaşık 100 bin kişi iş bırakmıştı.

Daha önce katledilen meslektaşlarımızın arasına yenilerinin katılmaması için etkili güvenlik önlemlerinin alınması ve Meclisimizin bu konuda toplanması bu ülkenin hekimleri olarak en önemli beklentimizdir.

Sağlıkta şiddet konusunda farkındalık oluşması için duyarlılık gösteriyoruz, Dr. Ekrem Karakaya'nın birinci ölüm yıl dönümünde bu katledilişe kitlesel ve güçlü tepki gösterdik.

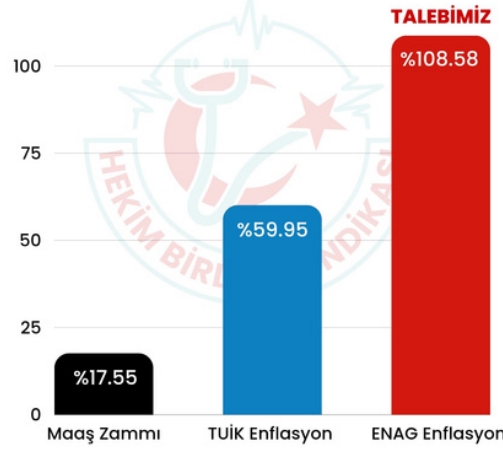
Görevi başında sağlıkta şiddetin kurbanı olan meslektaşlarımızı anmak ve sesimizi daha gür şekilde duyurmak için Hekim Birliği Yönetim Kurulu olarak Konya Şehir Hastanesindeydik. 6 Temmuz'da saat 13.30'da protesto eylemleri ve ardından da saat 14.00'de Dr. Ekrem Karakaya ve tüm meslek şehitlerimiz için bir dakikalık saygı duruşunda bulunduk.

Görevi başında 6 Temmuz 2022 tarihinde katledilen meslektaşımız Dr. Ekrem Karakaya başta olmak üzere sağlık terörüne kurban verdiğimiz tüm "CANLARIMIZ" için çok özgünüz, çok öfkeliyiz.

Artık yeter ! Sağlıkta şiddet son bulsun, yeni canlar yitirmek istemiyoruz.

Yitirdiğimiz bunca sağlık şehidine rağmen henüz sağlıkta şiddeti bitirmeye yönelik etkili önlemleri almayanlar vuku bulacak her olayın sorumluluğunu üstlenmiş kabul edilecektir.

SADAKA DEĞİL HAKKIMIZI İSTİYORUZ!

TÜİK - Yıllık enflasyon %38,21

12 aylık ortalama enflasyon %59,95

ENAG - Yıllık enflasyon %108,58

Yoksulluğa düşmemek için, alım gücümüzü korumak için yıllık en az %108,58 zam bekliyoruz.

Maaş artışı

%17,55 zam oranı

8.077TL seyyanen zam miktarı

%17,55 zam oranının yetersiz olması bir yana, bizleri daha da yoksulluğa itecektir.

Seyyanen zam, sadece %108,58 zam artışı yanında anlam kazanmaktadır.

%108,58 oransal zam yapılmadıkça seyyanen zam da yetersizdir.

Aksi takdirde sendikal haklarımızı kullanmak dışında, önümüzde başka çare görünmüyor.

ENFLASYON KARŞISINDA YOKSULLUĞA SÜRÜKLENDİK

Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararı ile:

Harçlar %50 artarken tüketici kredilerindeki BSMV %10'dan, %15'e, KDV %20'ye, şans oyunları vergisi %10, %14 ve %20'ye çıktı.

Yurt dışından yolcu beraberinde getirilen telefonlar için ödenmesi gereken harç 6099 TL'den 20.000 TL'ye yükseltildi. MTV ise iki kat artırıldı.

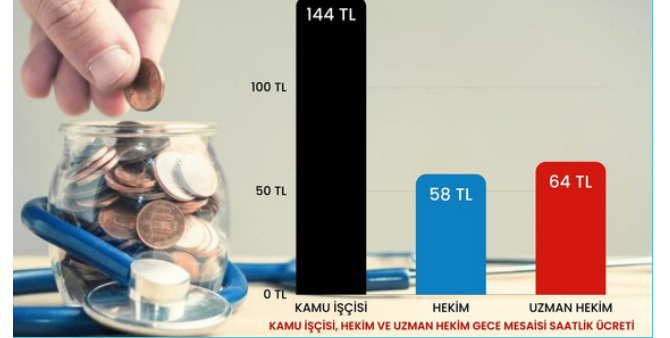
Uçan ekonomi modelinden "uçan enflasyon" uygulamasına, "YAS" ekonomi modeline geçildi.

Yanlış uygulamaların bedeli, fahiş oranlarda artırılan vergiler yoluyla bizlere ödetilirken memura %17.55 reva görüldü.

Bu enflasyonist ortamda artırılan vergiler sebebiyle yapılan zam daha cebimize girmeden buharlaşıp yok olmuştur.

Hekim Birliği olarak sağlık ve diğer iş kollarındaki tüm sendikalara çağırımızdır;

Bu sürece "DUR" demek ve hak edilen oranda maaş artışı talebi için, hep birlikte mücadele etmek amacıyla sendikal haklarımızı hukuk çerçevesinde kullanalım, mesleğimizin itibarına ve gelirimize sahip çıkalım.

Temmuz ayı memur maaş artış oranları hekimler ve sağlık çalışanlarında büyük hayal kırıklığına sebep oldu. Ağır çalışma koşulları altında, cansiperane biçimde görev yapan hekimlere ve sağlık çalışanlarına reva görülen bu ücretler, sağlık emekçilerinin aldıkları eğitimin ve yaptıkları işin karşılığı olmaktan çok çok uzaktır.

Hekimler ve sağlık çalışanları arasında umutsuzluğa ve huzursuzluğa yol açan memur maaş zamlarının yeniden revize edilmesini bekliyoruz. Seyyanen uygulanan zam ile nitelikli çalışanlara haksızlık yapılmıştır.

Özellikle aile hekimleri neredeyse en düşük memur maaşına mahkum edilmiştir. Geline bu noktada aile hekimleri yanlarında çalıştırdıkları personel sayısını azaltmak zorunda kalabilirler. Seyyanen yapılan artış cari ödemeye yansımamaktadır. Cari ödemeler zaten yetersiz iken bu şekilde iyice yetersiz kalacak ve bir çok ödeme kalemi için aile hekimleri şu an olduğu gibi kendi gelirlerinden farkı kapatmaya çalışarak ikinci kez mağduriyet yaşayacaklardır.

Öte yandan sağlıkta kalite ve toplum sağlığı bakımından hekimlerin ve sağlık çalışanlarının maddi sorunlarla uğraşmamaları gerekmektedir.

Hastasına tanı koymaya çalışan bir hekimin ya da ameliyathanede kritik bir operasyon gerçekleştiren cerrahın aklında geçim derdi olmamalıdır.

Özellikle de sağlık çalışanlarına ödenen maaşlarda alınan eğitim ve zorlu çalışma koşulları dikkate alınarak bulundukları özel statüye uygun ödemelerin yapılması için Hekim Birliği olarak elimizden geleme yapmaya devam ediyoruz.

YOKSULLUĞA MAHKUM OLMAMIZIN SEBEBİ SARI SENDİKALAR!

Ülkemizdeki ekonomik göstergelerin instabilitesi ve enflasyon gerçeği göz önüne alındığında yapılan memur zammının, her halükarda yetersiz kaldığı ortadadır.

Üzerine bir de ücret artış politikasındaki kronikleşmiş sorunlar eklendiğinde bu ülkenin okumuş, liyakat sahibi evlatları adeta cezalandırılmaktadır.

Gelişmiş ülkelerde eğitim seviyesine göre belirlenen ücret politikası ülkemizde uygulanmamaktadır.

Temmuz ayında geçerli olan asgari ücret düzenlemesi henüz maaşlara yansımadan, dolar kuru ve enflasyon göz önüne alındığında, Ocak ayındaki satın alma gücünün gerisine düşmüş durumdayız.

Ülkenin yarısına yakını, asgari ücret düzeyindeki gelirle geçinmeye çalışıyor !

Bu koşullarda referans, yoksulluk sınırı olmalıdır. En düşük memur maaşı yoksulluk sınırının üstünde olmalı, en düşük hekim maaşı ise bu sınırın en az üç katı olmalıdır. Vergi dilimi ise %15 olarak sabitlenmelidir.

Memura zam artışı ne olursa olsun mevcut enflasyon karşısında yetersiz kalacağı aşikardır.

Bu duruma gelinmesinin yegane sebebi olan sarı sendikalara üye olmaya devam etmek, bu politikaları desteklemek anlamındadır.

Bütün memurlar kendilerine yakın gördükleri, gerçekten memurun hakkını arayan sendikalara üye olmamı ve bu trajedi bitmelidir.

Zaman bireysel itiraz zamanı değil, birlikte mücadele zamanıdır !

SİZLERİN SAYESİNDE

%100 OLDUK!

DOĞA BEBEK ADINA HEPİNİZE TEŞEKKÜR EDERİZ

Hekim Birliği'nin Doğa bebek için yürüttüğü kampanya sizlerin destekleri ile hedefine ulaştı.

"Her gün 100 lira Doğa'ya" kampanyasına katılarak ve daha fazlasını yaparak hedefimize zamanında ulaşmamıza destek olan gönüllülere tek tek teşekkür ederiz

Meslektaşlarımız Dr. İsmet ve Nazlı Canpunar'ın kızları @dogacicekacti Doğa'nın tedavisinin başarı ile tamamlanarak sağlıklı bir ömür geçirmelerini diliyoruz.

#DoğaÇiçekAçtı

HEPİMİZİN DESTEĞİ İLE "DOĞA ÇİÇEK AÇTI"

Hekim Birliği üyesi Dr. İsmet ve Dr. Nazlı Canpunar'ın SMA hastası kızları Doğa'nın tedavisi için gereken para hepimizin ortak mücadelesi ve Hekim Birliği'nin aktif desteği ile toplandı.

Paranın tamamının toplandığı 99 günlük zorlu sürecin detaylarını Doğa'nın babası Dr. İsmet Canpunar Hekim Birliği YouTube kanalında anlattı.

Videoyu Hekim Birliği YouTube kanalından izleyebilirsiniz.

[Videoyu İzlemek İçin Tıklayınız](#)

HEKİM BİRLİĞİ GÜCÜNE GÜÇ KATMAYA DEVAM EDİYOR!

Hekim Birliği olarak şubelerimizin genel kurullarını gerçekleştirmeye devam ediyoruz.

Her gün daha da büyümenin haklı gururunu yaşıyoruz.

Güney ve Kuzey İç Anadolu Şubelerimizin 1. Olağan Genel Kurullarını yaptık ve böylece 13 şube seçimini tamamladık.

Güney ve Kuzey İç Anadolu Şubelerimizin genel kurulu ve seçim sonuçlarının hekimlik mücadelesine hayırlı olmasını dileriz.

HEKİM BİRLİĞİ BAŞKENTİ FETHETTİ !

Hekim Birliği Yönetim Kurulu olarak Ankara'da çok yoğun bir programla yetkililerle görüştük.

T.C Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, T.C. Sağlık Bakanlığı ve T.C Hazine ve Maliye Bakanlığı ile temaslarda bulunarak toplu sözleşme taleplerimizi ilettik.

Çalışma, Maliye ve Sağlık Bakanlıklarında Bakan Yardımcısı düzeyinde bir hafta boyunca temalarımız devam etti.

T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakan Yardımcısı Adnan Ertem, T.C. Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı İsmail İlhan Hatipoğlu ve T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Destek Hizmetler Şube Başkanı Kemalletin Işık ile görüşerek toplu sözleşme taleplerimizi ilettik.

Hekim Birliği ülkemizdeki bütün hekimlerin, sağlık çalışanlarının sesi olmaya ve haklarını savunmaya devam edecek.

Toplu Sözleşme masasında yer alan KESK'in daveti üzerine ilgili konfederasyonlarla toplu sözleşme hakkında toplantı yaptık.

Toplantıda, daha önce bildirdiğimiz toplu sözleşme taleplerimizi yineledik ve Toplu Sözleşme Yasasının demokratikleştirilmesini görüştük.

KESK'ten yapılan açıklamada taleplerimizi inceleyerek kendi talepleriyle birlikte toplu sözleşmede savunacaklarını bildirdi.

Taleplerimizin karşılanmasını, hekimlerin ve sağlık çalışanlarının maddi ve manevi olarak desteklenmesini bekliyoruz.

Hekim Birliği olarak ülkemizdeki bütün hekimlerin ve sağlık çalışanlarının sesi olmaya haklarını savunmaya devam edeceğiz.

Dr. Sena AKYÜZ

Nurlar içinde uyur...

Trabzon İl Temsilcimiz
Dr. Sancar Alp Ovalı'nın Annesi
Hatice Ovalı
Hakk'ın Rahmetine Kavuşmuştur.

Nurlar içinde uyur...

Diyarbakır İl Temsilcimiz
Dt. Kıymet Kılıç'ın eşi
Hasan Kılıç
Hakk'ın Rahmetine Kavuşmuştur.

Nurlar içinde uyur...

TEMMUZ AYI TAZİYE AYI OLDU. ÇOK ÜZGÜNÜZ...

SENA AKYÜZ

Erzurum'da aile hekimi olarak görev yapan meslektaşımız Dr. Sena Akyüz'ün işine giderken trafik kazası geçirerek hayatını kaybettiğini büyük bir üzüntü ile öğrenmiş bulunuyoruz. Meslektaşımıza Allah'tan rahmet, sevenlerine ve tüm camiamıza başsağlığı diliyoruz.

HATİCE OVALI

Hekim Birliği Sendikası Trabzon İl Temsilcisi Dr. Sancar Alp Ovalı'nın annesi, @KTÜ'de uzun süre görev yapan ve özellikle pandemi döneminde gündeme gelen Prof. Dr. Ercüment Ovalı'nın eşi @KTÜ Öğretim Görevlisi Hatice Ovalı'nın vefatını öğrenmiş olmaktan büyük üzüntü duymaktayız. Merhumeye Allah'tan rahmet kederli ailesine ve sevenlerine başsağlığı ve sabır diliyoruz.

HASAN KILIÇ

Hekim Birliği olarak çok üzgünüz. Diyarbakır İl Temsilcimiz Dt.Kıymet Kılıç'ın eşi Hasan Kılıç genç yaşta yaşadığı talihsiz bir olay sonucu vefat etmiştir. Merhuma Allah'tan rahmet, kederli ailesine başsağlığı ve sabır dileriz.

HEKİM BİRLİĞİ GİRİŞİMİ İLE SAĞLIK VE SOSYAL MÜCADELE VE BİRLİK PLATFORMU "SABİM" ANKARA'DA KURULDU

Hekim Birliği girişimi ile sağlık alanında hizmet sunan 21 STK ile birlikte sağlıkta yaşanan olumsuz işleyişe "DUR" diyebilmek ve üyelerimizin her türlü hak hukuk mücadelesinde çok daha etkili olabilmek için kısa adı "SABİM" olan "Sağlık ve Sosyal Hizmet Birlik ve Mücadele Platformu"nu oluşturduk. Hekimlere, sağlık çalışanlarına ve ülkemize hayırlı olmasını diliyoruz.

"Yetkili olmak için etkili sendikalarda buluşalım" sloganıyla çıkılan yolda hekimlerin ve sağlık profesyonellerinin özlük hakları ve çalışma koşullarının yanı sıra sağlıkta şiddetin önlenmesi konusunda hedeflerin gerçekleşmesi için ortak mücadele sürdürme kararı aldık.

Hekimlere ve sağlık çalışanlarına karşı yapılan her türlü haksız, hukuksuz eylemin karşısında duracak etkili ve uzun süreli ortak eylemselliklerle üyelerimizin hakkını aramaya devam edeceğiz.

Etki sahibi olan bizlere yetki verilmesi için tüm hekim ve sağlık çalışanlarını SABİM çatısı altında verilecek ortak mücadeleye davet ediyoruz .

SABİM Platformu olarak 1 -2 Ağustos 2023 tarihlerinde başlattığımız ilk ortak eylemimizin temposunun giderek artması yönünde eylemsellik takvimi üzerinde mutabık kaldık. Toplu sözleşme masasında, hekim ve sağlık çalışanları lehine alınacak kararlarla, saha eylemlerine gerek kalmadan çözüm bulunmasını, aklın ve vicdanın gereği olarak görüyor ve önemsiyoruz.

Sağlık ve Sosyal Hizmet Birlik ve Mücadele Platformu SABİM'in 22 Temmuz Cumartesi günü Ankara'da Holiday Inn Otel'de yaptığı ilk toplantıda "Geçici Yürütme Konseyi " oluşturuldu.

Konsey Sözcüsü ve Hekim Birliği Sendikası Genel Başkan Vekili Dr.Av. Dr. Yakup Gökhan Doğramacı tarafından yapılan basın açıklamasının tamamını Hekim Birliği YouTube kanalında yayınladığımız videodan izleyebilirsiniz.

[Videoyu İzlemek İçin Tıklayınız](#)

ONBİNLERCE HEKİM VE YÜZBİNLERCE SAĞLIK ÇALIŞANI 1-2 AĞUSTOS TARİHLERİNDE TÜRKİYE GENELİNDE İŞ BIRAKTI

Halkımızın ve bizlerin hakkı olan ideal sağlık sistemi kurulsun, nitelikli sağlık hizmeti sunma olanaklarımız bize teslim edilsin, sağlıkta şiddet SON bulsun, aldığımız eğitimin ve yaptığımız işin karşılığı olan layık olduğumuz sosyal ve mali düzenlemeler gerçekleşsin istiyoruz.

En düşük hekim maaşı yoksulluk sınırının en az üç katı, en düşük sağlık çalışanı maaşı yoksulluk sınırının üzerinde olmalıdır. Vergi oranı % 15 olarak sabitlenmelidir.

Bu önemli talep ve haklarımızı elde edebilmek için

SABİM'in ilk ortak eylemi, toplu sözleşme görüşmelerinin başlangıç tarihi olan 1 ve 2 Ağustos tarihlerinde geniş bir katılımıla gerçekleşti.

Haklarımız verilsin sesimiz duyulsun diye hep birlikte iş bıraktık.

Bütün haklarımızı elde edinceye kadar sendikal haklarımızı kullanmaya ve eylemlerimize devam edeceğiz.

Sabit Ek Ödemelerde Artış Yapılması

6. Dönem Toplu Sözleşme kazanımımız olan sabit ek ödemelerin %20 artırımlı ödenmesine dair hükümdeki oranın %50'ye çıkarılmasını talep ediyoruz.

"TABİP DIŞI " İBARESİ İLE HEKİMLER DIŞLANIYOR!

Sağlık-Sen, ayrımcılığa yol açan ve hukuka aykırı "Tabip dışı" garabetini kullanmaya devam etmekte, üstelik "Tabip dışına" %20 olan ödeme oranını toplu sözleşme ile %50 ye çıkarmak istemektedir.

Toplu sözleşmede hekimler dışlanmaya ve "tabip dışı" ibaresi kullanılmaya devam ederse, kamuda çalışan tüm hekimlerimizin tepkisi çok büyük olacaktır.

Hekim Birliği olarak bu şekilde yapılan ayrımcılığı kesinlikle kabul etmiyoruz.

Toplu sözleşmede hekimlerin hakkı verilmez ve "tabip dışı" garabeti devam ederse, kamuda çalışan tüm hekimlerin demokratik tepkisi karşısında hiç kimse duramaz.

SAĞLIK TERÖRÜ BİTMİYOR !

Geçtiğimiz ay Samsun ve Rize'de hastanelerde silahlı saldırılar gerçekleştirildi.

Samsun Bafra Devlet Hastanesinde Beyin Cerrahisi Uzmanı olan meslektaşımız ve sendika üyemiz Op. Dr. Ömer Özkan bu sabah görevi başında silahlı saldırıya uğradı.

Emekli polis memuru olduğu öğrenilen saldırgan hastaneye girerken metal dedektörü alarm vermesine rağmen güvenlik görevlilerinin önünden silahıyla içeriye elini kolunu sallayarak girdi.

Hastanenin beyin cerrahisi servisine çıkan saldırgan, üyemiz meslektaşımız Op.Dr. Ömer Özkan'a silahıyla ateş etti. Şans eseri mermi meslektaşımıza isabet etmedi.

Rize Devlet Hastanesinde meydana gelen olayda ise acil serviste güvenlik görevlileri ve vatandaşlardan toplam 4 kişinin yaralandı.

Hastaneler cana can katması gereken kurumlar olmalı iken son günlerde adeta vahşi batı film setlerine dönmüş durumda.

Silahlı saldırganlar hastanelerimize elini kolunu sallayarak giriyor ve gerek hekimlerin gerekse sağlık çalışanlarının ve vatandaşların canına kast ediyor.

Valiliklerde, adliye binalarında, AVM'lerdeki güvenlik önlemlerinin aynısının sağlık kurumlarında alınmama sebebini anlamak mümkün değil!

Dünyada başka hangi "gelişmiş ülkede" bu tür olaylar yaşanmaktadır ?

Vatandaşın canını kurtarmak için gece gündüz, uyumadan, yemeden, içmeden özveriyle çalışan hekimleri koruyamıyorsunuz, önlem almayan kim var ise yazıklar olsun !

Hastanelerdeki metal dedektörlerin önleyici ve caydırıcı olmadığı ortada iken yaşanan bu olayların hesabını kim verecek ? Bu olayda ve benzer olaylarda hastaneye silahla giren saldırgan kadar etkili önlem almayan idareciler de sorumludur.

HALKIMIZDAN TAM DESTEK !

Hekimlerin ve sağlık çalışanlarının fedakarca çalışmalarına rağmen şiddete uğramaları, mali ve özlük haklarının hak edildiği şekilde verilmemesi halkımızın da tepkisini çekiyor.

Hekimlerin ve sağlık çalışanlarının haklarını ve taleplerini elde etmem üzere 1-2 Ağustos'ta yaptıkları iş bırakma eylemlerine vatandaşlar tam destek verdi.

Halkımız da sağlık sistemindeki sorunları görüyor,hekime yönelik şiddeti kınıyor ve hekimlerin aldığı ücretleri yetersiz buluyor. Halkımız hekimlerin ve sağlığın kıymetinin farkında!

[Röportajı İzlemek İçin Tıklayınız](#)

HEKİM BİRLİĞİ SESİNİ MEDYADA DA DUYURMAYA DEVAM EDİYOR

Hekim Birliği girişimi ile 21 STK tarafından oluşturulan SABİM platformu olarak ideal sağlık sisteminin yanı sıra mali ve özlük haklarımız için 1-2 Ağustos tarihlerinde hep birlikte "İŞ BIRAKTİK".

Haklı mücadelemiz artık başında da yer buluyor. Yazılı ve internet haberlerinin yanı sıra canlı yayınlarda da sesimizi duyurmaya devam ediyoruz.

Hekimlerin ve sağlık çalışanlarının yaşadığı sorunları ve iş bırakma sebeplerimizi TELE1 canlı yayınında anlattık!

Onbinlerce hekim ve yüzbinlerce sağlık çalışanının katılacağı iş bırakma eyleminin hangi gerekçelerle yapıldığını Hekim Birliği olarak Sözcü TV'ye de anlattık.

[Videoyu İzlemek İçin Tıklayınız](#)

HAKLARIMIZ İÇİN İŞ BIRAKTİK !

Hekimler ve sağlık çalışanları zorlu eğitim süreçlerinin ardından fiziken ve ruhen yorucu ve yıpratıcı işlerini özveriyle yaptıkları halde her geçen gün maddi ve manevi itibarsızlaştırmaya maruz kalıyor.

Sendikalı olmak yapılan zulme hak edilen biçimde cevap verme fırsatını da sunuyor.

-İdeal sağlık sistemini oluşturmak için,

-Sağlıkta şiddetin sona ermesi için,

-Eğitimimize ve mesleki statümüze uygun maaş ve özlük haklarının sağlanması için,

-Dayanışma kesintisi ve hekimleri dışarıda bırakan antidemokratik uygulamalara karşı, demokratik zeminde gerçekleşmesi gereken taleplerimize dikkat çekmek üzere 1-2 Ağustos'ta hep birlikte İŞ BIRAKTİK !

Bizler iş bırakma eyleminde iken Sağlık Bakanımız Dr. Fahrettin Koca mektupla, basın ise haberleriyle sendikal eylemimize katkıda bulundu.

Hekim Birliği olarak bu vesile ile Sayın Bakanımıza yüz yüze görüşme talebimizi hatırlattık . Sağlık Bakanımızla mektupla haberleşmeyi değil, yüz yüze görüşmeyi istiyoruz.

Hala sendikalı olmayan meslektaşlarımızı etkili, güçlü ve hekim sendikacılığında ilk sırada yer alan Hekim Birliği çatısı altında buluşmaya davet ediyoruz!

Sendikal haklarını kullanarak bu onurlu mücadelede yer alan bütün meslektaşlarımıza teşekkür ederiz.

Daha güvenli ve mutlu yarınlar için sendikalı olalım, haklarımızı kullanalım !

BUKET UZUNER

DR. İNAN PALANCI RÖPORTAJI

1- Sizin, "Dünyadaki tüm sanat eserleri iki temel konu yani 'aşk ve ölüm' üzerine kuruludur." gibi benim de çok sevdiğim bir düşünceniz var. Bunu biraz açabilir misiniz acaba?

Ah keşke "İnsan uygarlığının bildiğimiz tüm sanatsal çabası aşk ve ölüm teması üzerine kurulmuştur." savı ilk benim dile getirdiğim bir iddia olsaydı, ben sadece bu önermeyi destekleyen ve yeniden gündeme taşıyan biriyim. İnsan, yine bildiğimiz kadar kadarıyla kendini ve ölümlü olduğunu farkında olan tek canlı. Bu bilinç ve buna rağmen -şimdilik- ölümlü olmanın verdiği bilinmezlik, çaresizlik ve korku onun hep çeşitli biçimlerde tepki vermesine neden olmuş, olmaktadır. Bilinç ve merak nedeniyle önce tabiatı taklit ettiği şimdi artık resim, müzik, dans, tiyatro, mitoloji dediğimiz ama aslında hepsinin anası olan destan ve masalların hepsi aşk ve ölüm temalıdır. Burada "aşk" derken sadece iki insan arasında cinsellik içeren ilişkiden bahsetmiyorum elbette. Ne kadar şanslıyız ki, aşkın, sevdanın bin çeşidi var; tabiata, çocuklara, hayvanlara, iyiliğe, dostluğa, dayanışmaya ve bunun gibi hepsi bedava güzelliklere duyduğumuz sevinç, coşku ve bağlılıklar da aşktır. Parayla satın alınan, bedeli ödenip, sahip olunan her şey mal sayıldığı için onlarla ilişkimiz artık aşk olmaktan çıkar, onlar böylece hırs, bağımlılık, tutkunun alanına dâhil olacaktır. İşte insanlık tarihine ve uygarlığına yön veren sanat işlerinin -ki, hikâye etmek hepsinin köküdür ve sonra bunlar bilime de temel olmuştur, biri hepimizin başına gelecek bilinmez ve korkutucu ölüm ile hayatta başımıza gelen en güzel şey olan aşk üzerine temellenmiştir. Bakalım AI (yapay zekâ)lı üretimin kaçınılmaz olacağı çok yakın gelecekte bu gelenek ne kadar devam edecek?

2- Gilgamiş destanından sonra William Shakespeare gibi büyük anlatıcılara paralel düşünecek olursak, geçmişten günümüze eğer hepimiz aşkı ve ölümü anlatıyorsak günümüzde olan geçmiş anlatıların bir tekrarı olarak değerlendirilebilir mi?

Biraz Aristo mantığı gibi olacak ama bence durum böyle, fakat bunu asla bir "kendini tekrar etme" olarak göremeyiz çünkü her iyi edebiyat eseri özgündür, özgün olmak zorundadır. Her kitap yazan yazar adını alır ama her yazar özgün eser yazamaz. Konuya tersinden bakarsak, örneğin Cervantes bugün 'Don Kişot'u, Tolstoy 'Anna Karanina'yı, Yaşar Kemal bugün 'Deniz Küstü'yü, Virginia Woolf 'Kendine Ait Bir Oda'yı yazsaydı bambaşka eserler ortaya çıkacaktı. Çünkü her kuşak kendi iç ve dış dünyasına kendi çağının gözüyle bakar ve öncekilerden daha fazla birikime sahiptir.

Bu tıpkı bir grup yetenekli yazarı aynı otelin odalarına sadece kalem ve kağıtlarla kapatıp aynı konu ve karakterlerle birer roman yazmalarını istemek gibi olabilir. Ortaya çıkacak eserlerin birbirine benzeme olasılığı var mıdır sizce?

3- On dört yıl gibi uzun bir süreçte tamamladığınız "Tabiat Dörtlemesi" yani Su, Toprak, Hava ve Ateş romanlarını yazmaya başladığınız zaman sizi harekete geçiren temel duygudan kısaca bahsedebilir misiniz?

Evet, 2008 başında yazmaya başladığım 'Tabiat Dörtlemesi' "Su", "Toprak", "Hava" ve "Ateş" romanlarını tam 14 yıl sonra tamamlayabildim. Eğer bana 2008'de yola çıkarken hayatımın gelecek 14 yılını aynı konuya bağlı kalarak yazacağımı söyleselerdi, buna inanmazdım. Bu duruma bulduğum tek mantıklı açıklama; benim de parçası olduğum insanlığın özellikle son yüzyılda hayvanlara, çocuklara, kadınlara, ağaçlara, suya, toprağa ve havaya, topluca tabiata karşı gösterdiği(miz) saygısız, sevgisiz, iki yüzlü tavır ve eylemlere duyduğum öfke ve kederle ilgili çıkıyor. Sanırım bana 14 yıl boyunca çalışma sabrı veya azmi veren şevkin altında bu haksızlıklara duyduğum öfke ve keder kadar bunlara çözüm bulma, umut yaratma refleksi yatıyor. Çünkü eğer insan haksızlıklara karşı isyan etmez, çığlık atmazsa çıldırıyor! Benim çığlığımın hikâyeler kurmak ve onları yazarak anlatmak. Yani ben de aslında "tabiatın sesini bizzat duymuş usta yazar" Sait Faik gibi yazmasam çıldıracaklardan biriyim. Ya da belki hepimiz çoktan çıldırdık ama topluca çıldırdığımız için bunu artık yeni 'norm'al sanıyoruz?

4- Sizin de çok sevdiğinizi bildiğim Yaşar Kemal romanlarında tabiata verilen değeri hatta belli bir yerden sonra onun ana karaktere dönüşmesi ile ilgili ne düşünüyorsunuz acaba?

Yaşar Kemal, içinde yaşadığı bölgede Yörüklerin arasında Türk Destanları ve ailesindeki Kürtlerin arasında da dengbejlerle büyümüş, yani Anadolu kültürünün çok önemli iki ana damarından beslenmiş çocuklardan biri. Onun en büyük şanslarından biri, bir hikâyeci olarak doğması ve bundan vazgeçmeyecek kadar cesur ve inatçı, ahlaklı, mücadeleci ve meraklı oluşudur bence. Tabii dostlarını seçerken yaptığı çok akıllı tercihler ve bu uğurda verdiği mücadele sonunda Türkiye'nin Homeros'u da denen değerli bir yazarın ortaya çıkması gerçekleşebilmiştir. Hepsinin kendi hikâyeleri olan tabiatın, mitolojinin, masal ve türkülerin içinde büyüyen bir yazar, doğal olarak ekolojik döngüyü çok iyi bilen bir biyolog gibi, önünde ve sonunda her şeyin ve herkesin tabiatın bir parçası olduğunu çoktan anlamıştır ve kendini tabiatın efendisi zanneden zavallı insan hikâyeleriyle, olsa olsa onun yaptığı gibi dalgasını geçer.

5- Buradan devam edecek olursak bizde ve dünyada çocuklara, kadınlara, ağaçlara, hayvanlara yani belki de bir bütün olarak tabiata karşı yıkıcı bir hoyratlıkla geliştirilen tavrı neye bağlıyorsunuz?

İnsan, biyolojik adı Homo sapiens olan bir canlı türü, biliyorsunuz. Onun (yani bizim) ellerini ve hayal gücünü kullanabilmesi, meraklı olması ve toplu hareket edebilmesi dışında diğer canlılardan bir diğer farkı kıskanç, hırslı, sadece güç sahibi olmak uğruna zulmetmekten, cinayet işlemekten, işkence ve tecavüzdən çekinmeyen zalim bir canlı oluşudur. İnsanlık tarihi kardeşin kardeşi ırk ve din farkı bahanesiyle öldürdüğü aslında hepsinin altında kim daha güçlü ve yöneten olacak kavgasının yattığı kanlı savaşlarla doludur. Aslında ırk diye bir şey yoktur, bu insan icadıdır. Tüm insanlık aynı aileden, kabilelerden türemiştir. Dünya tarihi yaşlı erkeklerin elinde binlerce yıldır erkeklerden oluşan ordular, erkek din adamları, erkek peygamberler, erkek kral, imparator, sultanlar, erkek politikacılar, erkek haberciler ve erkek tarihçiler eliyle günümüzün tabiat katlinin, hayvanlara zulmün, kadın cinayetleri ve çocuk tacizlerinin devam ettiği şimdiki zamana varmıştır. Oysa bir zamanlar tabiata büyük saygı duyulduğu, kadının da erkek gibi insan olduğunun kabul edildiği zamanlar yaşanmış. Fakat o düzen sömürüye dayalı eril bir düzen değildi ve bu yüzden o sömürüden yararlanmak isteyenler onu güç kullanarak binlerce yıllığına yıktılar.

Umarım insanın cinsiyeti, ırkı ve dinine göre değil, aile içinden başlayarak kendisi dışındaki canlılara davranışıyla değer kazandığı bir dünya hayalinden vazgeçmeyiz. Çünkü vazgeçecek kadar umutsuz olmak hayatta insanın başına gelecek en büyük felakettir.

6- Bu dürtlemenin ana karakterlerinden biri olan "Defne Kaman" ile Albert Camus'un "uyumsuz"u arasında bir paralellik kurulabilir mi acaba?

Edebiyat, sanat, felsefe, mitoloji alanında pek çok uyumsuz (misfit) karakter vardır çünkü gerçek hayatta insanlık tarihindeki bütün büyük değişim, devrim ve dönüşümler çoğunlukla bu düzenle uyumlu olamamış, uyumsuzlar tarafından başlatılır. Bu bakımdan Küçük Prens'ten Raskolnikov'a, İnce Memed'den Yenişehir'de Bir Öğle Vakti'nin Olcay'ına, Madam Bovary'den Ölmeye Yatmak'ın Aysel'ine, İki Yeşil Susamuru'nun Nilsu'sundan Sevgili Arsız Ölüm'ün Dirmit'ine ve Damızlık Kızın Öyküsü'ndeki Offred (June)'a kadar aklımıza bir çırpıda gelen ve edebiyatta psikolojik araştırmalara, tezlere konu olmuş yüzlerce karakter için bunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Bu, aslında edebiyatın anası sayılacak mitolojideki destan kahramanının cesur, akıllı ve tutkulu kişiliğiyle de bir anlamda örtüşür. Ne yazık ki, Joseph Campbell'in ünlü "Kahramanın Yolculuğu" kitabında çok net açıkladığı gibi destanların tümünü yazıya geçirenler erkek olduğu için o kahramanlar sadece erkeklerdir. Oysa kadınlar da yazma hakkını canlarıyla ödeyerek elde ettiklerinden beri kadın kahramanları da nihayet anımsamaya başladık. Bu konuda yazılmış en güzel kitaplardan biri Maureen Murdock'un "Kadın Kahramanın Yolculuğu"dur. Albert Camus, Sisifos'da bahsettiği uyumsuz kavramına gelince, onun kullandığı kelime "inadaptè" (misfit) yani "uyumsuz" değil "absurde" yani "saçma" anlamındadır. Hacettepe Üniversitesi, Fransız Dili ve Edebiyatı Öğr. Gör. Yalçın Aydın'ın dediği gibi "Camus 2.Dünya Savaşı'nda onca nedensiz ölümün her şeyi tümünden anlamsız hale getirmesinin yarattığı boşluk, hiçlik etkisiyle absürdü bir eleştiri, kınama olarak "saçmalık" anlamına kullanmıştır."

Sanırım Türkçe çevirisinde bir sorun var.

7- Kadim Anadolu inançlarında "sırta ermek" gibi bir kavram vardır. Dörtlemedeki kitaplarda Defne Kaman'ın kaybolup yeniden ortaya çıkışı ile bu kavram ya da Zümrüdüanka kuşu arasında bir paralellik kurulabilir mi?

Elbette. Destanlar, masallar, tüm gerçeküstü anlatılarda kahraman şekil ve tür değiştirerek gerçeğe, aydınlığa, iyilik ve bilgeliğe doğru yaptığı yolculuğu sürdürür. Buna metamorfoz da deniyor. Türkçe eski dilde, yani öz Türkçe olarak buna "don değiştirme" deniyormuş. Don, kalıp, şekil anlamına geliyormuş ama biz Türkiye Türkçesinde donu, iç çamaşır olarak Fransızcadan külot diye aldığımız sözcük yerine kullanmaya başlamışız.

Anadolu'da kurban kestiklerinde bu kelimeyi hâlâ hayvanın derisini çıkartmak anlamına kullanırlar. Hayvanın donu olmayacağına göre, bu sözcük kalıp, dış yüzey, şekil anlamını korumaktadır. Bu nedenle metamorfoz ya da don değiştirme tüm destan ve gerçeküstü anlatılarda farklı biçimde mevcuttur. Arapçası Zümrüdüanka olan sihirli kuş her kültürde farklı adla anlatılır, Batı'da Feniks (Phoenix), bizim kendi mitolojimizde Hüma, Umay kuşu veya Tuğrul olarak geçer.

8- "Ateş" romanınız Mardin'de geçiyor. Mardin'i iyi bildiğini sanan biri olarak konuşuyorum, bu kitapta bu güzel şehrimizle ilgili yeni birçok şey öğrendim. Yazarken o mekân ve insanları ile ilgili her şeyi bilmek gerek galiba.

Ne düşünüyorsunuz?

Ben mekân ve yerel tarih çalışması yapmayı seven, bazen roman mekanını incelemek için yıllarca araştırma yapan bir yazarım. Gelibolu romanı için Çanakkale'de yıllarca araştırma yaptım, Küçük Anafartalar Köyü'nün, Çanakkale'nin hemşehrisi oldum. Kezâ Toprak için Çorum, Hava için Kayseri, Kumral Ada-Mavi Tuna için Kuzguncuklu oldum, yemeklerinden türkülerine, şarkılarına öğrendim. Bu benim romanın içine girip, orada âdeta karakterlerle beraber yaşamama yol açıyor ve sanki o zaman okuru da kitabın içine çekip, alıyorum duygusu veriyor. Aynı şey Ateş romanı için Mardin'de oldu. Mardin çok özel bir şehir, görüp de tanıyıp da Mardin'e âşık olmayan kimse bilmiyorum.

Fakat bu tüm yazarlar ille de böyle çalışacak anlamına gelmiyor elbette. Örneğin Orhan Pamuk, Kar romanı dışında mekanlarda yerel araştırma yapmaktan çok, kitap ve belgelerle çalışan bir yazar ve bence romanlarında atmosfer yaratmakta da son derece usta.

Güzel sorularınız için teşekkür ederim. Benim kendi hayatındaki kahramanlarımsa, yurdumuzun her yanında kısıtlı maaşlarla çalışan öğretmen, doktor ve gazetecilerdir. Ateş romanını onlara, sizlere ithaf ettim, adadım.